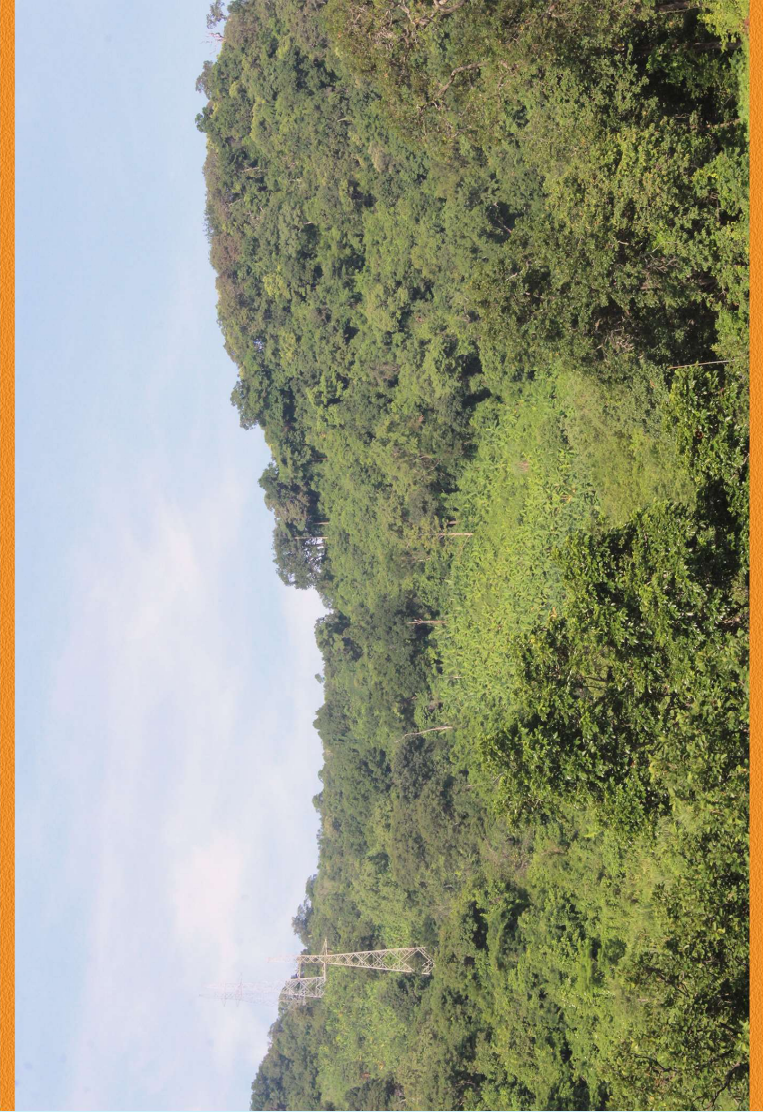

မြေလတ်ကျေးရွာတွင် ကျင့်သုံးသည့်

ရိုးရာဓလေ့

မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် များစွာအား မလှလာခြင်း

ဦးစွာ - ရိုးရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့

အမှတ် (၆၈၇)၊ ဩဂျိုး၊ ကျွန်း၊ စလင်း(တောင်)၊ အရှေ့ဩဂျိုး၊ ကျွန်း၊ အင်းစိန် - ရန်ကင်း။
ရုံးဖုန်း / ၀၉-၂၅၄ ၂၅၉ ၄၉၄

ဖွဲ့စည်းသူ/အဖွဲ့ဝင် / <https://www.facebook.com/PromotionOfIndigenousandNatureTogether>

အင်တာနက်လိပ်စာ / www.pointmyanmar.org

အီးမေးလ် / point.org.mm@gmail.com

မြေလတ်ကျေးရွာတွင် ကျင့်သုံးသည့်

ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား လေ့လာခြင်း

မာတိကာ

လေ့လာမှုအကျဉ်းချုပ်	၃
(၁) မြေလတ်ရွာ၏နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း	၅
(၂) သုတေသနဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများ	၆
(၃) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	၇
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး	၇
ဥယျာဉ်ခြံ	၈
မူးမြူရေး	၁၁
အမဲလိုက်ခြင်း	၁၁
သစ်မဟုတ်သည့်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ	၁၁
(၄) ကျေးရွာ၏မြေအသုံးချမှု	၁၂
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး	၁၂
ဥယျာဉ်ခြံ	၁၃
သစ်တော	၁၄
ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော	၁၄
အခြားမြေ	၁၅
(၅) ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု	၁၅
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၇
အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်	၁၇
မြေယာ ခွဲဝေခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်း	၁၈
အခြေချပြောင်းရွှေ့လာသူများထံ မြေယာခွဲဝေခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်း	၁၉
(၆) ရိုးရိုးရာဓလေ့ စည်းကမ်းများနှင့် သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှု	၂၀
ပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းခြင်း	၂၁
(၇) မြေလတ်ရွာတွင် ရင်ဆိုင်နေရသည့် အကြောင်းကိစ္စများ	၂၂
(၈) နိဂုံး	၂၃
(၉) အကြံပြုချက်များ	၂၅
နောက်ဆက်တွဲ	၂၇

လေ့လာမှုအကျဉ်းချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငှာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကျင့်သုံးကြသည့် ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ အား မူဝါဒ၊ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း၍ အသိအမှတ်ပြုပေးထားခြင်း မရှိပေ။ ဥပဒေကြောင်းအရ ကာကွယ်ပေး ထားမှုမရှိသည့်အတွက် ငှာနေတိုင်းရင်းသားပိုင်မြေယာများမှာ လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိပေ။ မြေယာများအား စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများမှ ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိပြီး မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများ အလျော့ပေးဆုံးရှုံး ရသည့် အခြေအနေများကို ဒေသခံများမှ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း ဒေသခံများ၏လက်ဝယ်တွင် မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ အထောက်အထားများ အနည်း အကျဉ်းသာ တွေ့ရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် ငှာနေတိုင်းရင်းသားများ ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်ကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန်နှင့် ရိုးရာဓလေ့ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေနှင့် အထောက်အထားများကို မူဝါဒရေးဆွဲသူများအား အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သော လေ့လာသုံးသပ်မှုများ လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ဓလေ့ထုံးတမ်း မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား မှတ်တမ်းတင် ထားရှိနိုင်ရန် အတွက် မဲခေါင်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့မှ ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် အခြေခံ သဘောတရားဆိုင်ရာသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချခဲ့ပြီး လိုအပ်သောနည်းပညာများကို ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ ပါသည်။ လေ့လာသုံးသပ်မှု၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက လက်ကိုင်ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖော်ထုတ်၍ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန်၊ လက်ရှိ မြေယာမူဝါဒများအား ပိုမိုပြီးပြည့်စုံရေးအတွက် သုတေသနလေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ထောက်ပံ့ပေး နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

ဤလေ့လာမှုသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ မြေယာနှင့် သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များချ မှတ်ခြင်း၊ အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်များ၊ ဆက်စပ်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာမှုအခြေအနေများနှင့် ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ် ပိုင်ခွင့်များအပေါ် အဓိကလေ့လာသုံးသပ်ထားရှိခြင်းဖြစ်သည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု ရရှိရေးတို့အတွက် တွန်းအားများကို ခွဲခြားဖော်ပြထား ရှိပါသည်။ တွန်းအားများတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို ရပ်တန့်စေသည့် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဒေါက်တာထွန်းသန်း၏ တောင်ပေါ်ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း စတင်ဆောင် ရွက်မှုများ၊ သီးနှံထွက်ကုန်များ ဈေးကွက်ရရှိရေးအတွက် အရေးပါသည့် စစ်တွေ-ရန်ကုန် အဝေးပြေး လမ်းမကြီးဖောက်လုပ်မှု စသည်တို့ပါဝင်သည်။ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများအကြား ချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းများမှာ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် အဓိကသက်ဆိုင်ပြီး မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ရောင်း ချခွင့်၊ ငှားရမ်းခွင့်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံများ၏ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် နည်းစနစ်များကိုလည်း လေ့လာ သုံးသပ်ထားရှိပါသည်။

ထို့အပြင် ပြင်ပမှ တရားမဝင်သစ်ခိုးသူများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် ရိုးရာဓလေ့မြေ
 ယာလုပ်ပိုင်ခွင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ ရပ်ရွာမှချမှတ်ထားသော ရိုးရာဓလေ့စည်းမျဉ်းများမှ ဒေသခံများနှင့်
 ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ဥပဒေစိုးမိုးလျက်ရှိသည့် အခြေအနေများကိုလည်း လေ့လာဖော်ပြထားပါသည်။
 ပြင်ပမှ တရားမဝင်သစ်ခိုးသူများအား တားဆီးကာကွယ်ရာတွင် ဒေသခံ ပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော
 နှင့် အခြားသစ်တောများအကြား မတူညီသည့် အခြေအနေများကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။
 ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်အား မူဝါဒ၊ ဥပဒေများအရ အသိအမှတ်ပြုထားမှုမရှိခြင်းမှာ ဒေသခံ
 များ၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုနှင့် ရွာ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိနေပါသည်။
 အကြောင်းရင်းမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ခိုင်မာမှုသာလျှင် ရွာသူရွာသားများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု
 ရှိပြီး ရွာမှလက်တွေ့ကျင့်သုံးသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ
 ကို ပိုမိုအထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၁ မြေလတ်ရွာ၏ နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း

မြေလတ်ရွာသည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မင်းဘူးခရိုင်၊ ငဖဲမြို့နယ်၊ ဘုံးဘောကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိပါသည်။ မြေလတ်ရွာ၏ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် ညောင်ပင်ကုန်းရွာ၊ အရှေ့မြောက်ဘက်တွင် စပ်စီရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် ဘုံးဘောရွာ၊ မြောက်ဘက်တွင် ဂုတ်ကြီးရွာနှင့် တောင်ဘက်တွင် ဆားပေါက်ရွာတို့ တည်ရှိပါသည်။

မြေလတ်ရွာကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၄၀၀ ကတည်းက စတင်ရွာတည်ခဲ့ကြပြီး အရှိုချင်း ဟုခေါ်သော ချင်းလူမျိုးများ အခြေချနေထိုင်ကြပါသည်။ အရှိုချင်းလူမျိုးများသည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မြေပြန့်လွင်ပြင်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ မြေလတ်ရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၂၂ စုရှိပြီး လူဦးရေ စုစုပေါင်း ၁၁၀ ဦးခန့်နေထိုင်ကြပါသည်။ ရွာ၌ ကလူ၊ ကလေး၊ ခိုင်၊ ပြောင်ခေါင်း၊ ဟွင်းတောင်၊ ဟင်းရက်နှင့် အိပ်တောင်ကွန်ဟူ၍ မျိုးနွယ်စု ၇ စု နေထိုင်ကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက မြေလတ်ရွာတွင် အိမ်ထောင်စုများစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ရွာ၏ မြေအနေအထားမှာ အားနည်းချက်ရှိခြင်း၊ လူဦးရေများပြားလာခြင်း တို့ကြောင့် အချို့မှာ ဘုံးဘောရွာ၊ ဂုတ်ကြီးရွာနှင့် အခြားရွာများသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ မြေလတ်ရွာသည် အလွန်မတ်စောက်ပြီး အခြေချနေထိုင်ရန် ဧရိယာကျဉ်းမြောင်းလွန်းပါသည်။ ရွာနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ပေးခဲ့သူအား မည်သူမျှမသိသော်လည်း ဒေသခံများနှင့် အနီးဝန်းကျင်ရွာများမှ မြေလတ်ရွာပိုင်နယ်နိမိတ်ကို ကောင်းစွာသိရှိကြပါသည်။

ရွာသူရွာသားများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအတွက် ရိုးရာဓလေ့ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် မင်းဘူး-အမ်း ကားလမ်းမကြီးကိုဖောက်လုပ်ပြီးနောက် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်လာသည့်အတွက် ဥယျာဉ်ခြံများကို ပိုမိုစိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးသည် ရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်လာပါသည်။

ရွာတွင် အစိုးရစာသင်ကျောင်းမရှိပေ။ အစိုးရ၏ ထောက်ပံ့မှုမရသည့်အတွက် အခြေခံပညာ မူလတန်းကျောင်းကို ရွာသူရွာသားများမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ မူလတန်း အောင်မြင်ပြီးသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် ရွာနှင့် ၃ မိုင်ခန့်ဝေးသည့် ဘုံးဘောရွာ၊ အခြေခံပညာအလယ်တန်းကျောင်းတွင် ဆက်လက်ပညာဆည်းပူးရပါသည်။ ထို့အပြင် ရွာနှင့် ၂ မိုင်ခန့်ဝေးသော ဂုတ်ကြီးရွာရှိ အလယ်တန်းကျောင်း၌လည်း တက်ရောက်သင်ယူနိုင်ပါသည်။ ရွာတွင် ဆေးခန်းများ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဌာနများ မရှိပေ။ သို့သော် ဂုတ်ကြီးရွာတွင် ဆေးခန်းရှိပြီး ရွာနှင့် အနီးဆုံးမြို့နယ်ဆေးရုံမှာ ငဖဲမြို့တွင်ရှိပါသည်။

၂ သုတေသနဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများ

မြေလတ်ရွာသည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ငဖဲမြို့နယ်၊ ဘုံးဘောရွာသွားရာလမ်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ ရွာသို့ (၃)ကြိမ်တိုင်တိုင်သွားရောက်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ် ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့မှ ၂၅ ရက်နေ့အထိလည်းကောင်း၊ ဒုတိယအကြိမ်ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့မှ ၁၆ ရက်နေ့အထိ လည်းကောင်း၊ တတိယအကြိမ်ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မြေလတ်ရွာ၌ အဓိကပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ အသေးစိတ်မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်း၊ အုပ်စုဖွဲ့မြေပုံရေးဆွဲခြင်း၊ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၀ ရက်နေ့ ပထမအကြိမ်ကွင်းဆင်းလေ့လာရာ၌ အဓိကပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ရွာသူရွာသားစုစုပေါင်း ၉ ဦး (ကျား ၃ ဦး၊ မ ၆ ဦး) တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ရွာမှ အမျိုးသား ၂ ဦးနှင့် အသေးစိတ်မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

သုတေသီမှ ဒုတိယအကြိမ်ကွင်းဆင်းလေ့လာရာတွင် အဓိကပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ရွာသူရွာသား စုစုပေါင်း ၁၁ ဦး (ကျား ၅ ဦး၊ မ ၆ ဦး) တက်ရောက် ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။ ထို့နောက် သုတေသီသည် ရွာပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဥယျာဉ်ခြံများ၊ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားမြေအသုံးချမှုများကို သွားရောက်လေ့လာခဲ့ပြီး ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရွာသား ၁ ဦးတို့မှ လိုက်လံရှင်းလင်းပြသခဲ့ကြပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ်ကွင်းဆင်းလေ့လာရာတွင် ပထမအကြိမ် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို စိစစ်သုံးသပ်အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအပေါ် သုံးသပ်ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ပြန်လည် ပြင်ဆင်အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၁) ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၁၄ ရက်နေ့ တတိယအကြိမ်ကွင်းဆင်းလေ့လာရာ၌ ရွာသား ၃ ဦး (ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အခြားမှပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူ ၂ ဦး) ကို မေးမြန်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

	ပထမအကြိမ် ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း (မေလ ၂၀ ရက်နေ့ မှ ၂၂ ရက်နေ့ အထိ)	ဒုတိယအကြိမ် ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း (မေလ ၁၅ ရက်နေ့ မှ ၁၆ ရက်နေ့ အထိ)	တတိယအကြိမ် ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း (ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့)
ရွာမှ အဓိကပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း	၉ ဦး (ကျား ၃ ဦး၊ မ ၆ ဦး)	၁၁ ဦး (ကျား ၅ ဦး၊ မ ၆ ဦး)	
အသေးစိတ်မေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်း	၂ ဦး		၃ ဦး
	၁၁ ဦး	၁၁ ဦး	၃ ဦး

၃ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ရွာသူရွာသားများသည် ရှေးယခင်ကပင် စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပြီး ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေဖြင့် ရပ်တည်နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်အတွက် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှာ တဖြည်းဖြည်းများလာပါသည်။ ထို့အပြင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ အမဲလိုက်ခြင်း၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများထုတ်ယူခြင်းတို့ကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်လာသည်နှင့်အမျှ ဒေသထွက်သီးနှံများကို ရောင်းချပြီး ဝင်ငွေများပိုမိုရရှိလာကြပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း

တောင်ကုန်းတောင်တန်းများ ထူထပ်ပေါများသည့် မြေလတ်ရွာမှ ဒေသခံများသည် ရိုးရာဓလေ့အရ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ မှီခိုအသက်မွေးခဲ့ကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း တောင်ယာခုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြပြီး ဧပြီလကုန်နှင့် ဇွန်လဆန်းပိုင်း၌ တောင်ယာမီးရှို့ကြပါသည်။ ယခုထူးထူးသည့် ဧရိယာအား မီးလောင်ကျွမ်းခြင်း၊ အခြားဧရိယာများသို့ တောမီးဝင်ရောက်ခြင်းမှကာကွယ်ရန် ရွာသူရွာသားများစုပေါင်း၍ မီးတားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည်။ မေလကုန်၌ ယာမြေတစ်ခွင်လုံးကို အစေ့ချစိုက်ပျိုးခဲ့ကြပြီး ဇွန်လလယ်တွင် ပေါင်းသင်ရှင်းလင်းကြပါသည်။ ယာမြေပေါ်တွင် စပါးနှင့် ပြောင်းကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြပြီး ချဉ်ပေါင်၊ အာလူး၊ သခွား၊ ဖရုံ၊ ကျောက်ဖရုံ၊ နှမ်း၊ ပြောင်း တို့ကိုလည်း ရောနှောစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှ ဝင်ငွေပိုမိုရရှိစေရန် ကြက်ဆူပင်၊ ပြောင်း၊ ပဲစင်းငုံနှင့် ငရုပ် တို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ဇွန်လကုန်တွင် ချဉ်ပေါင်ရွက်၊ ဖရုံညွန့်နှင့် ဒေသထွက်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စတင်ခူးယူနိုင်ပြီး ဇူလိုင်လလယ်မှစ၍ ပြောင်းဖူး၊ ဖရုံသီး၊ သခွားသီးနှင့် အခြားဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ထွက်ရှိနိုင်ပါသည်။ ဇွန်လမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ တောင်ယာမှ ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးစုံ ခူးယူရရှိနိုင်ပါသည်။

ပေါင်းရှင်းခြင်းကို ခန့်စ်လျှင် ခုကြိမ်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ပေါင်းရှင်းခြင်း၊ သီးနှံရိတ်သိမ်းခြင်းတို့ကို ရွာသူရွာသားများအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကူညီဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြသည်။ ယခုအခါ ရွာသူရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေတွင် ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် စပါး၊ ပြောင်းသီးနှံများကို ဦးစားပေးစိုက်ပျိုးရမည့်အစား ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုသာ အလေးထားစိုက်ပျိုးလာကြပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် မြေလတ်ရွာ၌ ယခင်က အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ အိမ်ထောင်စု ခုစုသာ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ပုံ(၁) ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေမှ ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းလာသော ၁၁နှစ်သားအရွယ်သစ်တော

ဥယျာဉ်ခြံ

ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်မလုပ်ကိုင်မီက မြေလတ်ရွာသူရွာသားများသည် မိသားစုဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှထွက်သော ဆန်စပါးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကိုသာ မှီခိုခဲ့ကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် ၂ စု/ ၃စုကျော်၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်ကတည်းကပင် ရွာသူရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းကိုပါ တွဲဖက်လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ ဒေသခံအများစုသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး စတင်လုပ်ကိုင်လာချိန်မှစ၍ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် သင့်တော်သည့်မြေနေရာများကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို မိသားစု ၃စုသာ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ကြပြီး မြေဧရိယာ ၃ဧကခန့် ရွေးချယ်၍ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပါသည်။

မြေလတ်ရွာတွင် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာစေသည့် တွန်းအားများရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ရပ်တန့်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရမှ ရွာသူရွာသားများအား ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို စတင်လုပ်ကိုင်စေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကတည်းက ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအား ရွာသူရွာသားများမှ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးစေခဲ့ပါသည်။ ဈေးကွက်မရှိခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး မကောင်းမွန်ခြင်းတို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားများသည် အစိုးရအကောင်အထည်ဖော်သည့် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး

စီမံကိန်းကို စိတ်ဝင်စားမှုမရှိပေ။ ၁၉၉၃ခုနှစ်မတိုင်မီ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အစိုးရမှ ပိတ်ပင်တားဆီးလာသည့်အခါ မိသားစုဝမ်းရေးအတွက် ဥယျာဉ်ခြံ စတင်စိုက်ပျိုးလာကြသော်လည်း အချို့ရွာသူရွာသားများမှာ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင် ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ပါက ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း သစ်တော ဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများမှ တိုက်ရိုက်လာရောက်၍ သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်စဉ်အစိုးရမှထုတ်ပြန်သော စာ များဖြင့်သော်လည်းကောင်း အသိပေးအကြောင်းကြားသော်လည်း ရွာသူရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နေခဲ့ကြသည်။

၁၉၈၀ခုနှစ်ဝန်းကျင်ကတည်းက ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကိုရပ်တန့်ရန် အစိုးရမှ စာများဖြင့် ထုတ်ပြန်တားဆီးခဲ့ကြောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ သစ်တောဝန်ထမ်းများ ရွာသို့လာရောက်၍ ရွှေ့ပြောင်းတောင် ယာစိုက်ပျိုးရေး ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ပါက ထောင်ဒဏ်အပြစ်ပေးခံရမည်ဟု သတိပေးခဲ့ကြောင်း၊ သစ် တောဝန်ထမ်းများ မလာရောက်နိုင်ပါက နှစ်စဉ် ရွာသို့သတိပေးစာများပေးပို့ခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် သစ်တောဝန်ထမ်းများ ရွာသို့လာရောက်၍ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး မလုပ်ကိုင်ရန် ရွာသူရွာသားများအားပြောကြားခဲ့ကြောင်း ရွာသားတစ်ဦးမှ ရှင်းလင်းပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ဒေါက်တာထွန်းသန်း (တောင်စောင်းစိုက်ပျိုးရေး)မှ ကိုယ်တိုင်စမ်းသပ်တီထွင် သည့် တောင်စောင်းစိုက်ပျိုးခြင်းနည်းစနစ်ကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး ရွာသူရွာသားများအား စီမံကိန်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်စေခဲ့ပါသည်။ တောင်စောင်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်မှာ အလွန်အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ မြေ လတ်ရွာသူရွာသားအချို့မှာ စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ဒေါက်တာထွန်းသန်း ၏ တောင်စောင်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်သည် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းနှင့် သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးရေးကို ပိုမိုအထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့ပြီး ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှာ လျော့နည်းလာစေခဲ့ပါ သည်။ ရွာသူရွာသားများသည် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် သံပုရာ၊ သရက်၊ မကျည်း၊ ပိန္နဲ စသည့် သီးပင်စားပင်များကို အဓိကစိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ မေမြို့မှ ကျွဲကော၊ ရှမ်းပြည်မှ လိမ္မော်၊ ကော်ဖီ စသည့် အပင်မျိုးစိတ်သစ်များကိုလည်း စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ ကျေးရွာများမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနေသော အခြားဒေသများသို့ သွားရောက်လေ့လာစေပြီး စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားများသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို စတင်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြပြီး ယခုအခါ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းသည် အဓိက အသက် မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

တတိယအချက်အနေဖြင့် ၁၉၉၃ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်-စစ်တွေ အဝေးပြေးကားလမ်းမကြီးကို ဖောက်လုပ် ခဲ့ပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်လာခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သီးနှံများ ဈေးကွက်ရရှိလာပြီး ရွာ သူရွာသားများသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးမှ ဝင်ငွေများ စတင်ရှာဖွေနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်-စစ်တွေ အဝေးပြေးလမ်းမကြီး မဖောက်လုပ်မီက ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို မလုပ်ကိုင်ခဲ့ကြဘဲ ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖြင့်သာ အသက်မွေးခဲ့ကြသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ပိုမိုကောင်းမွန်လာပြီး

ဈေးကွက်များနှင့် ချိတ်ဆက်လာနိုင်သည့်အတွက် ရွာသူရွာသားများသည် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းကို ပိုမို လုပ်ကိုင်လာကြပြီး ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အနည်းငယ်သာလုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ စိုက်ပျိုး ရေးနည်းပညာများ ရရှိလာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ဈေးကွက်များ ရှာဖွေ ချိတ်ဆက်လာနိုင်ခြင်းသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို ပိုမိုလုပ်ကိုင်လာစေရန် အထောက်အပံ့ ပေးသည့် အဓိကတွန်းအားများ ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ရွာသူရွာသားများသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို လုပ်ကိုင်လာကြပြီး ငှက်ပျော၊ ကော်ဖီ၊ သံပရာ၊ ရှောက်၊ မက်မန်း၊ မာလကာ၊ လိမ္မော်၊ ပိန္နဲ၊ ဒညင်း (စူးရှသည့်အနံ့ရှိပြီး အသီးစားကောင်းသော သစ်မာပင်)၊ သီဟိုဠ်နှင့် အခြားနှစ်ရှည်ပင်များကို စိုက်ပျိုးလာကြပါသည်။ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးမှ ထွက်ရှိသော သီးနှံထွက်ကုန်များကို နီးစပ်ရာမြို့များသို့ရောင်းချကြပြီး အချို့ကုန်သည်များမှာ သီးနှံ များကို ကိုယ်တိုင်လာရောက်ဝယ်ယူကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးသည် ရွာသူရွာသား များ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်လာပြီး ရွာမှ လိုအပ်သည့် ဆန်၊ စပါးများ ကို အခြားမြေပြန့်ဒေသများမှ ဝယ်ယူစားသုံးကြပါသည်။ မြေလတ်ရွာတွင် မူလမြေပိုင်ရှင်များနှင့် အခြား အရပ်မှ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်လာသူများအကြားရှိ မြေယာရရှိပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေမှာ ကွာဟချက်ရှိပါ သည်။

ပုံ(၂) ငှက်ပျောစိုက်ခင်း

မွေးမြူရေး

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ရွာသူရွာသားများသည် မိသားစုစားသုံးရန်နှင့် လူမှုရေးကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် မိမိတို့အိမ်အနီးဝန်းကျင်၌ ဝက်၊ ကြက်၊ ဘဲများကို တနိုင်တပိုင် မွေးမြူထားကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြို့တက်၍ ဆန်စပါး၊ အခြားကုန်ပစ္စည်းများကို ကြက်၊ ဘဲ၊ ဝက်များနှင့် လဲလှယ်ဝယ်ယူကြသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို တနိုင်တပိုင်သာလုပ်ကိုင်ကြသည်။ အချို့ရွာသူရွာသားများမှာ ဝင်ငွေရရှိရန်အတွက် ဝက်မွေးမြူရေးကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်လာကြပါသည်။

အမဲလိုက်ခြင်း

ရွာသူရွာသားများသည် မိသားစုစားသုံးရန်အတွက် အမဲလိုက်ခြင်းကို လုပ်ကိုင်ကြပြီး သမင်၊ ဒရယ်၊ မောက်နှင့် အခြားတောင်ရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို အမဲလိုက်လေ့ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်အကောင်အရေအတွက် တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းလာသည့်အတွက် အမဲလိုက်ခြင်းကို တွင်တွင် ကျယ်ကျယ် မလုပ်ကိုင်နိုင်တော့ချေ။

သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ

သစ်တောများသည် ဒေသခံများ၏ ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိသည်။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများသည် စားဝတ်နေရေးနှင့် ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် လွန်စွာအရေးပါပါသည်။ ရွာသူရွာသားများသည် သစ်တောများမှ သစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများဖြစ်သော ပျားရည်၊ မှို၊ မျှစ်နှင့် အခြားဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို အဓိက စုဆောင်းရယူကြပါသည်။

ထို့ပြင် သစ်ခွများကိုရှာဖွေကြပြီး ဝင်ငွေရရှိရန် ဈေး၌ရောင်းချကြပါသည်။ သို့သော် သစ်ခွများ ရှားပါးလာသည့်အတွက် သစ်ခွရှာဖွေရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်မလုပ်ကိုင်နိုင်တော့ချေ။ လွန်ခဲ့သော ၁၀နှစ်မှစပြီး ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် ဝဥများ ရှာဖွေရောင်းချကြပြီး ယခုအခါ အချို့မိသားစုများမှ ဝဥများ စိုက်ပျိုးလာကြပါသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများသည် ဝင်ငွေရရှိရေးအတွက် သစ်မဟုတ်သည့်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းဖြစ်သော ပျားရည်ကို အဓိကရှာဖွေရောင်းချကြပါသည်။

၄ ကျေးရွာ၏ မြေအသုံးချမှု

ရွာ၏မြေအသုံးချမှုကို အဓိကအားဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေ၊ ကျေးရွာသုံးသစ်တောနှင့် ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ ပိုင်သစ်တောဟူ၍ ၃မျိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးကို လုပ်ကိုင်နိုင်ကြပါသည်။ သစ်တောမြေတွင် သင်္ချိုင်းမြေနှင့် ရွာအနီးဝန်းကျင်သစ်တောများ ပါဝင်ပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ရွာ၏ အဓိကမြေအသုံးချမှုဖြစ်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး၏ ဖုန်းဆိုးတောအနားပေးကာလမှာ ၇နှစ်ဖြစ်ပြီး ယာမြေကွက်ကြီး ၈ကွက်ရှိပါသည်။ ယာမြေကွက်ကြီး ၁ကွက်တွင် တောင်ယာ ၂၅ ကွက်မှ ၃၀ကွက်ခန့် ပါဝင်ပါသည်။

ရွာသူရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ယာမြေကွက်ကြီး ၈ ကွက်ကို ဒေသအမည်များပေး၍ အလှည့်ကျစိုက်ပျိုးလေ့ရှိပါသည်။ ယာမြေကွက်ကြီး ၈ကွက်၏ ဒေသအမည်များမှာ ဂလိုက် (၁၉၉၈)၊ ကုန်းရှောင် (၂၀၀၀)၊ ရွှန်တုန် (၂၀၀၁)၊ ရှင်ပိုင် (၂၀၀၂)၊ မိုင်တိုင် (၂၀၀၃)၊ ရှေ့တုန် (၂၀၀၄)၊ ဟုန်ဆာ (၂၀၀၅) နှင့် အလူတူ (၂၀၀၆)တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြေလတ်ရွာ၏ ဖုန်းဆိုးတောကာလ (အနားပေးကာလ)မှာ ၇ နှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ရွာသူရွာသားများသည် တောင်ယာကွက်များကို စမ်းချောင်းများ၊ တောင်ကြောများ၊ လမ်းများ၊ သစ်ပင်များ၊ တောင်ရိုးများ၊ လျှိုမြောင်များဖြင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ထားကြပါသည်။ တောင်ယာကွက်တိုင်းတွင် ဒေသအမည်ရှိပြီး စတင် တောင်ယာခုတ်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည့် ရှေးလူကြီးများက အမည်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေကွက်များ၏ နယ်နိမိတ်များကို ဒေသခံတိုင်းသိရှိထားကြပါသည်။ ၁နှစ် စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ယာမြေကွက်ကြီး၏ စုစုပေါင်းဧရိယာမှာ ၅၃ဧကခန့် ရှိပါသည်။ ယာမြေကွက် ကြီး ၈ကွက်ရှိသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ခုတ်စဉ်အလိုက်မစိုက်ပျိုးကြဘဲ အလျဉ်းသင့်သလို စိုက်ပျိုးကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကုန်းရှောင်ယာမြေကွက်ကြီးကို ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် ခုတ်ထွင်စိုက်ပျိုးခဲ့လျှင် ခုတ်စဉ်အလိုက် စိုက်ပျိုးမည်ဆိုပါက ၂၀၀၈ခုနှစ်တွင် တဖန်ပြန်လည်၍ တောင်ယာခုတ်ရပါမည်။ သို့သော် ကုန်းရှောင်ယာမြေကွက်ကြီးသည် ၅နှစ်အတွင်း တောပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းမှု ကောင်းမွန်ပါက ၈နှစ်ကြာထိ စောင့်ဆိုင်းရန်မလိုဘဲ ဝင်ရောက်စိုက်ပျိုးကြမည်ဖြစ်သည်။

မြေလတ်ရွာပိုင်နယ်မြေ အကျယ်အဝန်းမှာ ၁၄၂၈ဧက ရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေမှာ ယခင်က ၄၀၀ဧကမှ ၅၀၀ဧကခန့် ကျယ်ဝန်းသော်လည်း ယခုအခါ ငှက်ပျော၊ နာနတ်၊ သံပုရာ၊ ရှောက်၊ ကော်ဖီနှင့် အခြားသီးပင်စားပင်များကို အဓိက စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် ဥယျာဉ်ခြံမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာကြပါသည်။

ဥယျာဉ်ခြံ

မြေလတ်ရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာ တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းလာသည့်အတွက် ဝင်ငွေရသီးနှံများစိုက်ပျိုးထားသော ဥယျာဉ်ခြံများသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် အဓိကမြေအသုံး ချမှုပုံစံဖြစ်လာပါသည်။ မြေဧရိယာ ၂၁၄. ၂ဧကခန့်ကို ဥယျာဉ်ခြံအဖြစ်အသုံးပြုထားပြီး မြေဧက၃၀၀ မှ ၃၅၀ခန့်မှာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးသည့် မြေများဖြစ်သည်။ ကျန်မြေဧက ၁၀၀ခန့်မှာ ဒေသခံ ပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောများဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် ၂ခုကျော်မှစ၍ ရွှေ့ပြောင်း တောင် ယာစိုက်ပျိုးမြေများ၏ ထက်ဝက်ကျော်ခန့်ကို ဥယျာဉ်ခြံမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြပြီး အချို့ ဧရိယာများကို ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လည်း မည်သည့်မြေအသုံးချမှုပုံစံမျိုးကိုမျှ မြေယာမှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိပေ။

ဒေသခံတိုင်းသည် ဥယျာဉ်ခြံများကို ပိုင်ဆိုင်ထားကြပြီး စုစုပေါင်းဥယျာဉ်ခြံမြေဧရိယာမှာ ၂၁၄. ၂ဧက ခန့်ရှိပါသည်။ ဥယျာဉ်ခြံများ၏ ၇၀ရာခိုင်နှုန်း (၁၄၉ ဧက)မှာ ငှက်ပျော့ကို အဓိကစိုက်ပျိုးထားပြီး ကျန် ၃၀ရာခိုင်နှုန်း (၆၄. ၂ ဧက)မှာ ကော်ဖီ၊ သံပရာ၊ ရှောက်၊ သံပရိများကို စိုက်ပျိုးထားသည်။ ဥယျာဉ်ခြံများ၏ ၁၁ရာခိုင်နှုန်း (၂၃. ၅၄ ဧက)မှာ ကော်ဖီ၊ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း(၂၁. ၄ ဧက)မှာ သံပရာ၊ ၅ရာခိုင်နှုန်း (၁၀. ၇ ဧက)မှာ ရှောက်ပင် စသဖြင့် အသီးသီးစိုက်ပျိုးထားရှိသည်။ ရွာနီးချုပ်စပ် ကျေးရွာ များမှ အချို့မိသားစုများသည် မြေလတ်ရွာပိုင်နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး လာရောက် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ဇယား(၂) အိမ်ထောင်စုများအလိုက် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ကြသည့် အချိန်ကာလ

ခုနှစ်	ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
၁၉၈၅ မတိုင်မီ	အိမ်ထောင်စု ၅ စု (မိမိအိမ်သုံးအတွက်သာ)
၁၉၈၅ မှ ၁၉၉၀ ထိ	အိမ်ထောင်စု ၅ စု (မိမိအိမ်သုံးအတွက်သာ)
၁၉၉၀ မှ ၁၉၉၅ ထိ	အိမ်ထောင်စု ၁၅ စု (၁ ဧက နှင့် ၂ ဧက ကြား) အချို့သီးနှံများကို စတင်ရောင်းချခဲ့သည်။
၁၉၉၅ မှ ၂၀၀၀ ထိ	အိမ်ထောင်စု ၁၇ စု (၁ ဧက နှင့် ၃ ဧက ကြား)
၂၀၀၀ မှ ၂၀၀၅ ထိ	အိမ်ထောင်စု ၁၇ စု (၂ ဧက နှင့် ၅ ဧက ကြား)
၂၀၀၅ မှ ၂၀၁၀ ထိ	အိမ်ထောင်စု ၂၀ စု (၂ ဧက နှင့် ၇ ဧက ကြား)
၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၅ ထိ	အိမ်ထောင်စု ၂၀ စု (၂ ဧက နှင့် ၇ ဧက ကြား)

သစ်တော

မြေလတ်ရွာပိုင် နယ်နိမိတ်တစ်ခုလုံးမှာ မန်းကြိုးဝိုင်းတော (၁၆၂၅၇၄၈၆ ဧက)အတွင်း ကျရောက် သော်လည်း ရွာသူရွာသားများမှ သစ်တောများကို အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာပိုင် နယ်မြေစုစု ပေါင်းဧရိယာ၏ ၈၀၀ဧကခန့်တွင် အင်ကြင်းပင်ကြီးများ လွှမ်းမိုးပေါက်ရောက်လျက်ရှိပါသည်။

ရွာသူရွာသားများအားလုံးသည် သစ်တောများကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုခွင့်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဥယျာဉ်ခြံနှင့် ခုတ်စဉ်အလိုက် တောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေအနီးဝန်းကျင်ရှိ သစ်တောများကို ခုတ်ယူသုံးစွဲ လိုပါက မြေပိုင်ရှင်ကို ဦးစွာအကြောင်းကြားရပါသည်။ အဆောက်အဦများဆောက်လုပ်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ ရရှိရန်အတွက် သစ်တောများမှ သစ်ကို အဓိကခုတ်ယူသုံးစွဲကြပါသည်။

ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော

မြေလတ်ရွာ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောကို ၂၀၀၄ခုနှစ်၌ ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့အစည်း (JICA)၏ နည်းပညာအထောက်အပံ့ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ခဲ့ပြီး ဘိုးဘောရွာနှင့် ကျွဲတလင်းရွာတို့လည်း ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစု အဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဧရိယာမှာ ၁၀၀ ဧကခန့်ကျယ်ဝန်းပါသည်။ အိမ်ထောင်စု ၁၀၀နှင့် စတင်ဆောင် ရွက်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် အဖွဲ့ဝင်များတိုးလာကာ အိမ်ထောင်စု ၄၂၀ ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။ မန္တလေး မြို့နယ်၌ JICAမှ ဖွင့်လှစ်ပို့ချသော ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဆိုင်ရာသင်တန်းသို့ ဦးကန် မှ ၃ ကြိမ် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောကို ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကူအညီမပါဘဲ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ် တောဧရိယာ ၁၀၀ ဧကတွင် ၇၀ဧကကို ကာကွယ်တောအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၃၀ဧကကို သီးနှံသစ် တောရောနှောစိုက်ပျိုးမြေအဖြစ်လည်းကောင်း တည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။

ယခုအခါ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော အသုံးပြုသူများအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်များ စုစုပေါင်း ၄၂ ဦးမှ ပါဝင်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ကျွန်း၊ ငှက်ပျော၊ ပီလောပီနံ၊ သံပုရာနှင့် အခြား နှစ်ရှည်ပင်များကို စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော တည်ထောင်ခွင့်လက်မှတ်ကို လျှောက်ထားခဲ့ပြီး ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အစိုးရမှ တရားဝင်လက်မှတ်ပေး အပ်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအတွင်း တရားမဝင်သစ်ခိုးယူမှုအား တားမြစ် ထားပြီး ပေါ်ပေါက်လာပါက သစ်ခိုးသူများကို အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများရှိသည့်အတွက် တရားမဝင် သစ်ခိုးထုတ်မှု လျော့ကျလာခဲ့ပါသည်။

တရားမဝင်သစ်ခိုးယူမှုပေါ်ပေါက်ပါက သစ်တောတည်ထောင်သူအဖွဲ့ဝင်များမှ အစုအဖွဲ့ဖြင့် သွားရောက်၍ သစ်ခိုးသူများအား ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဧရိယာဖြစ်၍ သစ်ခိုးယူမှုမပြုလုပ်ရန် ရှင်းလင်းပြောကြားခြင်း၊ နောက်နောင် သစ်ခိုးမှုများရှိပါက ပြင်းထန်စွာ အရေးယူမည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပေးခြင်း၊ ဖမ်းဆီးရမိသည့် သစ်/ဝါးများကို အဖွဲ့ဝင်များ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် ပျိုးဥယျာဉ်လုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း ဦးကံနှင့် ဆလှိုင်းဦးမောက်မောက်ကျော်တို့မှ ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော အသုံးပြုသူများအဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် သစ်၊ ဝါး၊ သစ်ခွ၊ မီးသွေး၊ ပျားရည်နှင့် အခြားသစ်မဟုတ်သည့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့် ရှိပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော ဧရိယာအတွင်း၌ သစ်ခိုးသူများအပေါ် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုရှိပါသည်။ အခြားသစ်တောဧရိယာများတွင်မူ တရားမဝင်သစ်ခိုးမှုများအတွက် ဥပဒေစိုးမိုးမှုအားနည်းသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ သစ်ခိုးသူများအား အဖွဲ့ဝင်များမှ အစုအဖွဲ့ဖြင့် သတိပေးခြင်း၊ အစိုးရမှ တရားဝင်ထုတ်ပေးထားသည့် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောတည်ထောင်ခွင့်လက်မှတ် လက်ဝယ်ရှိခြင်းသည် တရားမဝင်သစ်ခိုးမှုများကို ကာကွယ်တားဆီးရာတွင် ထိရောက်မှုရှိပါသည်။

အခြားမြေ

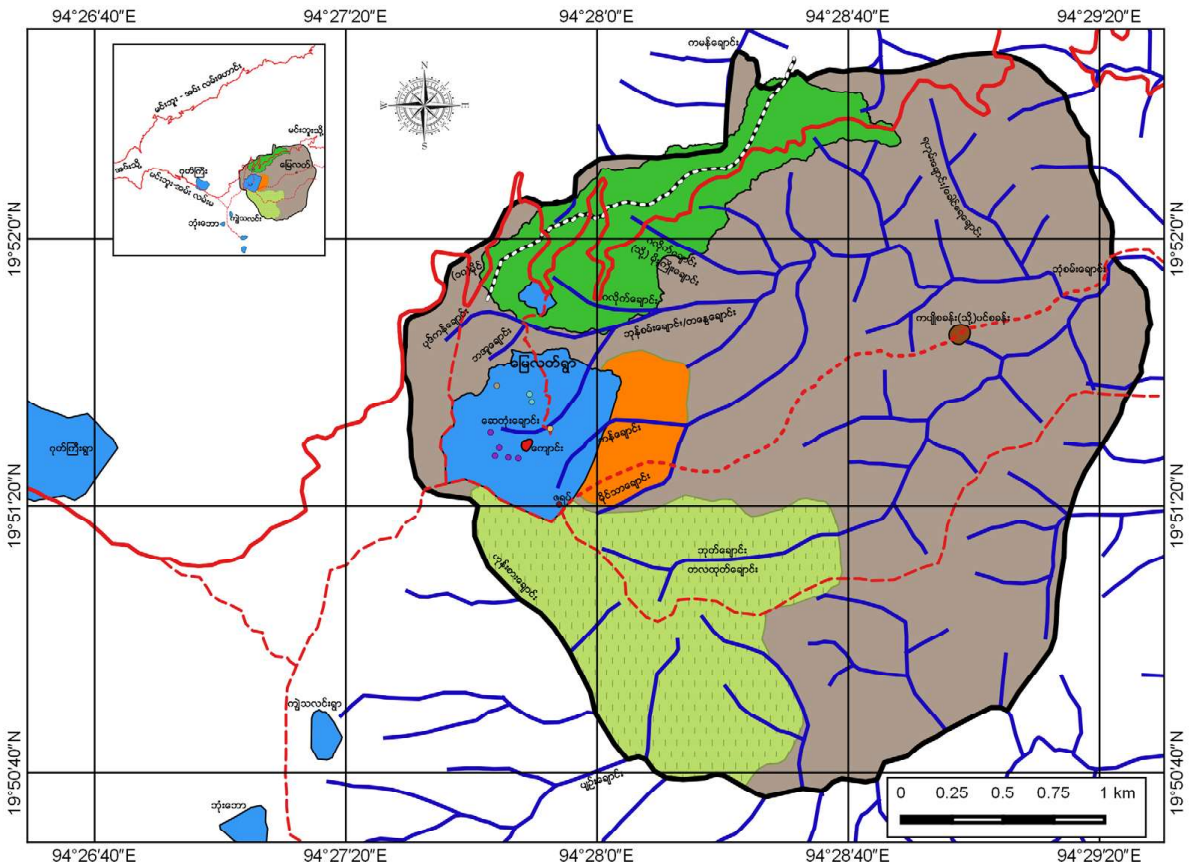
မြေလတ်ရွာတွင် လူနေအခြေချနေထိုင်သည့် ရွာမြေနှင့် သင်္ချိုင်းမြေလည်းရှိပါသည်။ သင်္ချိုင်းမြေသည် ရွာမှ အသုံးမပြုသည့် ရွာအနီးထိန်းသိမ်းထားရှိသော သစ်တောဧရိယာအတွင်း တည်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ချိုင်းမြေသတ်မှတ်ထားရှိသည့် သစ်တောဧရိယာမှာ အလိုအလျောက် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ထားပြီး သားဖြစ်နေပါသည်။

ရွာမြေဧရိယာကို သစ်တောများဖြင့်ဝန်းရံလျက်ရှိပြီး ရေဝေရေလဲဧရိယာရှိသည့်အတွက် ရွာမှလိုအပ်သည့်သောက်သုံးရေကို အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ ရွာမြေဧရိယာအနီးကျင်ရှိ သစ်တောအား ထိန်းသိမ်းထားရှိပြီး သစ်ခုတ်ယူခြင်းကို လုံးဝတားမြစ်ထားပါသည်။

၅ ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် နှင့် မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ရွာသူရွာသားများသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ ရောင်းချခွင့်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ရိုးရာဓလေ့စီမံအုပ်ချုပ်မှု စည်းမျဉ်းများနှင့် ပေါင်းစပ်၍ မြေယာနှင့် သစ်တောများကို အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ရိုးရာဓလေ့စည်းမျဉ်းများအား အငြင်းပွားခြင်း၊ လိုက်နာမှုမရှိခြင်းဖြစ်ပေါ်ပါက ကျေးရွာစီမံအုပ်ချုပ်မှုကော်မတီနှင့် မျိုးနွယ်စုခေါင်းဆောင်များမှ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးကြပါသည်။

ဒေသခံများ ပူးပေါင်းပါဝင်ရေးဆွဲထားသော မြေလတ်ရွာ၏ မြေအသုံးချမှုပြမြေပုံ

ရည်ညွှန်းချက်			
— ရွာနယ်နိမိတ်	■ တောင်ယာ	● ရေစမ်းပေါက်	
— ရေချင်း	■ စိုက်ခင်း	● စေတနာတောင်ထိပ်	
- - - လမ်း	■ တောင်ယာဟောင်း	● သုသာန်	
— ကားလမ်းမကြီး	■ ရွာ	● သုရားကျောင်း	
- - - ဝတ်စ်ပိုက်လိုင်	■ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော		Datum: WGS84
	■ ကျောင်း		Creation Date: May 5, 2015
			Data Source: Field Survey

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု

ပုဂ္ဂလိကမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဓားမဦးချမှုအရ မြေယာများကို ရပ်မိရပ်ဖရှေးလူကြီးများက မူလအတိုင်းပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြသည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေယာများမှာ စိုက်ပျိုးမြေဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးမြေမှလွဲ၍ ကျန် မြေများကို အများပိုင်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ရွာသူရွာသားများအားလုံးမှ မြေယာကွက်ပိုင် ရှင်များကို ကောင်းစွာသိရှိထားကြသည်။ ထို့ပြင် တစ်ကွက်နှင့်တစ်ကွက် နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေသော တောင်ယာကွက်များ၏ နယ်နိမိတ်များကိုလည် သိရှိထားကြသည်။ ထိုသို့ မြေယာနယ်နိမိတ်များကို ကောင်းစွာသိရှိစေကာမူ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားများ မရှိကြပေ။ သို့သော် ရိုးရာဓလေ့နှင့် နှုတ်ပြောစကားအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများအပေါ် ရွာသူရွာသားများအချင်းချင်း ကောင်းစွာနားလည်မှု ထားရှိကြပါသည်။ အချို့မြေကွက်များမှာ မျိုးနွယ်စုပိုင်မြေများဖြစ်ကြပြီး ၎င်းမြေကွက်များကို မျိုးနွယ် စုဝင်တစ်ဦးတစ်ယောက်က အသုံးချခွင့်ရှိသည်။ မျိုးနွယ်စုပိုင်မြေယာများအပေါ် ပြောင်းလဲပိုင်ဆိုင် အသုံးချခွင့်ကို မျိုးနွယ်စုများအကြား သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ တစ်ဦးချင်းအလိုက် ပိုင်ဆိုင်သောမြေယာကို ဥယျာဉ်ခြံအဖြစ် ပြောင်းလဲအသုံးချနိုင်သည်။

အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်

ရှေးလူကြီးများသည် မြေကွက်များကို သားမြေးစဉ်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်းပေးကြသည်။ ရှေးလူကြီးများ သည် မူရင်းသစ်တောများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ဖုန်းဆိုးတောင်ယာများသို့ အတူတကွ ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးကြသည့်အတွက် မိသားစုများ၊ မျိုးနွယ်စုများပိုင်ဆိုင်သည့် မြေယာပမာ ဇာမှာ ကွာခြားမှုမရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ မိသားစုတိုင်းသည် တစ်နှစ်လျှင် တောင်ယာ ၁ကွက်စီ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် မြေယာများကို သားမြေးစဉ်ဆက် ဝေမျှစိုက်ပျိုးကြသည်။ သို့သော် အချို့မြေကွက်များမှာ မျိုးနွယ်စုပိုင်ဆိုင်ပြီး တစ်ဦး တစ်ယောက်ကမျှ မပိုင်ဆိုင်ကြပေ။ သာဓကအားဖြင့် မျိုးနွယ်စုတစ်စုတွင် မိသားစု ၅စု၊ ၆စုရှိကြပြီး မြေကွက်များကို အတူတကွပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ မိဘများမှ သားများကိုသာ မြေယာလက်ဆင့်ကမ်းပေးပြီး သမီးများကို မြေယာမပေးအပ်သည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ ရိုးရာဓလေ့အရ မြေယာအမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့် ကို အမျိုးသမီးများမရရှိကြပေ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြေလတ်ရွာတွင် အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရရှိကြခြင်းဖြစ်သည်။

မြေယာ ခွဲဝေခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်း

ရွာသူရွာသားအများစုသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်အထိ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို လုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အချို့မိသားစုများသည် မြေဧရိယာအနည်းအကျဉ်းကိုသာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခဲ့ကြသည်။ ဘိုးဘောရွာ၊ ကျွဲတလင်း ရွာ၊ မြေလတ်ရွာနှင့် ဂုတ်ကြီးရွာတို့စုပေါင်း၍ ကျေးရွာအုပ်စုအစည်းအဝေးကို ၂၀၀၆ခုနှစ်မတိုင်မီ ကာလအထိ နှစ်စဉ် ကျင်းပလေ့ရှိပြီး လာမည့်နှစ်အတွက် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရန်အတွက် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းမည့် မြေနေရာကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မြေလတ်ရွာမှ အချို့မိသားစုများမှာ ဘုန်းဘောရွာ၊ ကျွဲတလင်းရွာနှင့် ဂုတ်ကြီးရွာများတွင် ပြောင်းရွှေ့အခြေချနေထိုင်ကြသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာလမ်းအစည်းအဝေး၌ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေကွက်များကိုခွဲဝေရာတွင် မဲနှိုက်စနစ်ကို အသုံးမပြုဘဲ သင့်တော်သလို ခွဲဝေပေးခဲ့ကြသည်။ စိုက်ပျိုးမြေကွက်များကို မိသားစုများ သို့မဟုတ် မျိုးနွယ်စုများမှ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။ ရံဖန်ရံခါတွင် မျိုးနွယ်စုပိုင်ယာမြေကွက်များကို မျိုးနွယ်စုဝင်များအား ခွဲဝေပေးကြသည်။ ခွဲဝေပေးပြီးနောက် ယာမြေကွက်များ ကျန်ရှိနေသေးပါက ပိုလှုံနေသည့် မြေကွက်များကို အခြားမျိုးနွယ်စုများ သို့မဟုတ် အခြားရွှေ့ပြောင်းအခြေချနေထိုင်သူများထံ ခွဲဝေပေးခဲ့ကြသည်။ ယာမြေမှ အထွက်နှုန်းကောင်းပြီး ၎င်းတို့အတွက် လုံလောက်သည့် သီးနှံစပါးရရှိပါက မြေပိုင်ရှင်အား စပါး သို့မဟုတ် ပြောင်း တစ်တောင်း၊ နှစ်တောင်း ပေးလေ့ရှိသည်။ ဝမ်းစာအတွက် စပါးအလုံအလောက်မရရှိပါက မြေပိုင်ရှင်အား ပေးရန်မလိုအပ်ပေ။ ရွာသူရွာသားများသည် ရွှေ့ပြောင်းအခြေချနေထိုင်လာသူများအတွက် မြေကွက်များကိုလည်း ခွဲဝေပေးလေ့ရှိသည်။ ထိုမြေပေါ်တွင် စပါး၊ ပြောင်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးရန် ခွင့်ပြုထားပြီး နှစ်ရှည်ပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်းကိုမူ ခွင့်မပြုပေ။

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြေယာရရှိပိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ မျိုးနွယ်စုများနှင့် မိသားစုများအကြား ကွာခြားမှု ကြီးကြီးမားမားမရှိပေ။ သို့သော်လည်း အချို့မိသားစုများသည် မြေယာပိုမိုပိုင်ဆိုင်ထားကြသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ညီ၊ အစ်ကိုများမှာ ရွာမှ အခြားရပ်ဝေးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြသဖြင့် အခြားမိသားစုများထက် မြေယာပိုမိုပိုင်ဆိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ အခွင့်ထူးခံဦးစားပေးပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍မရှိဘဲ အားလုံးသာတူညီမျှ ရရှိပိုင်ဆိုင်နိုင်ကြသည်။ မြေယာအများစုမှာ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဖြစ်ပြီး အချို့ကို မျိုးနွယ်စုများမှ ပိုင်ဆိုင်ထားကြသည်။ အချို့သော မိသားစုများမှာ ကိုယ်ပိုင်မြေယာများကို ထိန်းသိမ်းထားကြသည်။ ကိုယ်ပိုင်မြေယာများကိုလည်း ရွာသူရွာသားများအချင်းချင်း အတူတကွခွဲဝေအသုံးပြုကြသည်။ အချို့မြေကွက်များမှာ ၂ဧကရှိပြီး အချို့မှာ ၃ဧကမှ ၄ဧကအထိ ကျယ်ဝန်းပါသည်။ ရွာသူရွာသားများအကြား မိသားစုအရွယ်အစားနှင့် လုပ်အားကိုချင့်ချိန်၍ မြေကွက်များကိုခွဲဝေကြသည်။ လုပ်အားများသော မိသားစုကြီးများကို မြေကွက်ကျယ်ကျယ်ပေးလေ့ရှိပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်ဦးရေနည်းသော မိသားစုငယ်များအတွက် မြေကွက်ကျဉ်းကျဉ်းသာ ခွဲဝေပေးလေ့ရှိသည်။ ၎င်းမှာ မြေယာခွဲဝေရာမဲနှိုက်စနစ်ကို မကျင့်သုံးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ မျိုးနွယ်စုတစ်စုမှ မိသားစုတစ်စုသည် အခြားမျိုးနွယ်စုပိုင်ဆိုင်သည့် မြေကွက်များကို တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် မိသားစုများနှင့် မျိုးနွယ်စုများအကြား မြေယာခွဲဝေလေ့ရှိသည်။

ရွာသူရွာသားများသည် ကျေးရွာအတွင်း မြေယာရောင်းချပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် မြေယာရောင်းချရာ တွင် လိုက်နာရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိသည်။ မိသားစုတစ်စုမှ ပိုင်ဆိုင်သောမြေယာကို ရောင်း လိုလျှင် ၎င်းတို့မျိုးနွယ်စုဝင်များကို ဦးစွာအသိပေးတိုင်ပင်ကြရသည်။ မျိုးနွယ်စုဝင်တစ်ဦးမှ ထိုမြေကို ဝယ်ယူလိုပါက ၎င်းထံ ရောင်းချပေးရပြီး ဝယ်ယူမည့်သူမရှိပါက ကျေးရွာရှိ အခြားသူများကို ရောင်းချ နိုင်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း မြေယာရောင်းချခြင်းကို မျိုးနွယ်စုဝင်များနှင့် ရွာသူရွာသားများအကြား ခွင့်ပြုထားသော်လည်း မိမိရွာသားမဟုတ်သော ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်များထံ ရောင်းချခြင်းကိုမူ ရိုးရာဓလေ့ စည်းမျဉ်းအရ တားမြစ်ထားပါသည်။

အခြေချပြောင်းရွှေ့လာသူများထံ မြေယာ ခွဲဝေခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်း

မြေလတ်ရွာတွင် အခြားအရပ်မှ ပြောင်းရွှေ့အခြေချနေထိုင်လာသူများလည်း ရှိပါသည်။ အခြားအရပ် မှ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူဆိုသည်မှာ မြေလတ်ရွာမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား လက်ထပ်ယူထားသူကို ဆိုလိုပါသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ အမ်းမြို့နယ်မှ ရောက်ရှိလာကြပြီး မြေလတ် ရွာအတွင်း အခြေချနေထိုင်ကြသည့် ချင်းတိုင်းရင်းသားမိသားစု ၄စုလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ဦးကျော်စိန် နှင့် ဦးကန်(ရပ်မိရပ်ဖ)တို့ မိတ်ဆွေဖြစ်သွားကြပြီးနောက် ရွာတွင် ၎င်းတို့အခြေချနေထိုင်ရန် ရွာမှ ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူများသည် မြေယာရရှိပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိပြီး ရပ်ရွာသဘောတူညီ ချက်ဖြင့် ရွာသူရွာသားများထံမှ စိုက်ပျိုးမြေများကို တောင်းခံနိုင်သည်။ ဒေသခံများသည် ရွာအတွင်း ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူများအတွက် မြေယာများကို ၁နှစ်ကြာ ခွဲဝေပေးထားသည်။ သို့သော် ယာမြေ ပေါ်တွင် နှစ်ရှည်ပင်များစိုက်ပျိုးရန် ခွင့်ပြုမထားပါ။ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူများအား မြေကွက်များ ခွဲဝေပေးခြင်းကို ရွာအစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူများထံ မြေယာရောင်းချခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြေယာပိုင်ရှင်များက ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ယာ မြေများ ရောင်းချမည့်အချိန်တွင် မြေယာပိုင်ရှင်သည် မြေယာမရောင်းချမီ ဆွေးမျိုးများကို ကြိုတင် အသိပေးရပါသည်။ မျိုးနွယ်စုဝင်များမှ ထိုမြေကိုဝယ်ယူလိုပါက ရောင်းချရပြီး ဝယ်ယူမည့်သူမရှိပါက မြေလတ်ရွာရှိ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူများထံ ရောင်းချနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ရှေးယခင်က ရွာသူ ရွာသားများသည် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာသူများထံ မြေယာရောင်းချမှုများရှိခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ မြေယာရောင်းချခြင်း မရှိတော့ပါ။

ဦးအောင်သည် ချင်းလူမျိုးဖြစ်ပြီး ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် မြေလတ်ရွာသို့ ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ပြောင်းရွှေ့လာသူ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ဦးကျော်စိန်နှင့် ဦးကန်(မြေလတ်ရွာ၏ ရပ်မိရပ်ဖ)တို့ မိတ်ဆွေဖြစ်လာကြပြီးနောက် မိသားစု ၄စုမှ မြေလတ်ရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ မြေလတ်ရွာတွင် ၎င်းတို့ စတင် အခြေချနေထိုင်ခဲ့စဉ်က ဟင်းသီးဟင်းရွက်များစိုက်ပျိုးရန်နှင့် စပါးစိုက်ပျိုးရန် မြေယာကို ရွာမှပေးခဲ့ ကြောင်း၊ ဦးအောင်သည် ဒေသခံများ၏ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် ခဲ့ကြောင်း၊ ယခုအခါ ကိုယ်ပိုင်ဥယျာဉ်ခြံငယ်ရှိပြီး ငှက်ပျောများစိုက်ပျိုးထားကြောင်း၊ သူသည် ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းမှ ထားရှိခဲ့သည့် တောင်ယာကွက်အား ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်

ဥယျာဉ်ခြံအဖြစ် ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးထားကြောင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးမြေမဟုတ်သည့် စိုက်ပျိုးရန်သင့်တော်သော အခြားမြေနေရာများလည်းရှိကြောင်း၊ ထိုမြေယာများမှာ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှမပိုင်ဆိုင်သည့် အများပိုင်မြေများဖြစ်ကြောင်း၊ ကျဉ်းမြောင်းပြီး ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရန်အတွက် အခက်အခဲရှိသည့်အတွက် ပြောင်းရွှေ့အချေအနေထိုင်သူများအား ထိုမြေယာပေါ်တွင် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရန်ခွင့်ပြုထားကြောင်း ဦးအောင်မှ ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ရှေးလူကြီးများလက်ထက်၌ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် သစ်တောများကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ သို့သော် လွန်ခဲ့သော နှစ်(၂၀)ကာလမှစ၍ ရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေဧက ချဲ့ထွင်ခြင်းကို တားမြစ်ထားခဲ့ပါသည်။ အခြားကျေးရွာမှ သူစိမ်းများထံ ဒေသခံများမှ မြေယာ ငှားရမ်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းကို အစဉ်အလာအရ တားမြစ်ထားပြီး မြေယာရောင်းချခြင်းများ မပြုလုပ်ကြပါ။ ကျေးရွာပိုင်ယာမြေများသည် တနိုင်တပိုင်ဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရန်ဖြစ်ပြီး စီးပွားဖြစ်ရောင်းချရန် မဟုတ်ပေ။

ရိုးရာဓလေ့စဉ်များအရ ရွာသူရွာသားများမှ အခြားသူများထံ မြေယာရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းကို တားမြစ်ထားပါသည်။ မျိုးနွယ်စုဝင်များအကြား မြေယာရောင်းချခြင်းကို စီးပွားဖြစ် မပြုလုပ်ရန်အတွက် မျိုးနွယ်စုတစ်စုစီတွင် စည်းမျဉ်းများ ချမှတ်ထားပြီး ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ချမှတ်စည်းမျဉ်းများကြောင့် မိသားစုတိုင်းသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်မြေယာများကို ထိန်းသိမ်းထားကြပြီး အခြားသူစိမ်းများထံ မြေယာရောင်းချခြင်း မရှိပါ။ ရွာရှိ မြေအသုံးချမှုများအားလုံးကို တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားများ မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားများမှလည်း သစ်တောနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများအပါအဝင် မြေယာအားလုံးကို အများပိုင်မြေအဖြစ် တစုတစည်း တည်းမှတ်ပုံတင်ထားလိုကြပါသည်။

၆ ရိုးရာဓလေ့ စည်းကမ်းများနှင့် သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ဒေသခံများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောအသုံးပြုမှုတွင် ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု အလေ့အကျင့်ကောင်းများနှင့် ပေါင်းစပ်လုပ်ဆောင်ကြသည်။ ထိုစည်းကမ်းများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရွာသူရွာသားများအား လမ်းညွှန်ပြသပေးပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေနေရာရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ ယာမြေခွဲဝေခြင်း တို့ကို ရွာအစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ ရွာရှိ မိသားစုတိုင်းအတွက် စိုက်ပျိုးမြေရရှိရန်အတွက် ရွာအစည်းအဝေး၌ ဆုံးဖြတ်ပေးပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရန် ကိုယ်ပိုင်မြေမရှိသူများသည် ၎င်းတို့နှစ်သက်ရာမြေကွက်များအား ပိုင်ရှင်များထံမှ တောင်းခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ တောင်ယာခုတ်ပြီးနောက် ယာကွက်များနှင့် အခြားဧရိယာများအား မီးကာကွယ်ခြင်း၊ မီးတားခြင်းတို့ကို ရွာသူရွာသားများအား လုံးမှ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ရွာသူရွာသားများသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရန်အတွက် ချောင်း

ဘေးတစ်လျှောက်နှင့် တောင်ကြောများရှိ သစ်တောများအား ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်း မပြုလုပ်ကြပါ။ ထို့ပြင် အနီးဝန်းကျင်တွင် တောင်ယာခုတ်ကွက်များ ရှိနေလျှင်ပင် ရေဝေရေလဲဧရိယာများရှိ သစ်ပင်ကြီးများကို ခုတ်လှဲခြင်းမပြုလုပ်ကြပါ။

မြေလတ်ရွာပိုင်ဆိုင်သည့် မြေနေရာအများစုမှာ သစ်တောမြေများဖြစ်ပြီး သစ်တောများအား အများပိုင်အဖြစ် ရွာသူရွာသားများမှ ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ရွာသူရွာသားများအားလုံးသည် မိမိတို့ အိမ်သုံးအတွက် သစ်တောများမှ သစ်များထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်ရှိပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့စဉ်ကမ်းများအရ အခြားရွာမှ ရွာသူရွာသားများသည် နေအိမ်ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် သစ်ခုတ်ယူလိုပါက ရွာ၏ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရပါသည်။ နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်ရွာများမှ သစ်ခုတ်ယူခွင့်ကို တောင်းဆိုလာပါက ကျေးရွာသစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီမှဦးဆောင်ပြီး ရပ်ရွာအစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ သစ်ထုတ်ယူခွင့်တောင်းခံသူသည် ရပ်ရွာရန်ပုံငွေအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် ကျေးရွာအတွက် အလှူငွေထည့်ဝင်ပေးရပါသည်။ ရပ်ရွာရန်ပုံငွေကို စာသင်ကျောင်း၊ လမ်း၊ တံတားများ ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် အခြားရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များအတွက် အသုံးပြုကြပါသည်။

ရိုးရာဓလေ့အစဉ်အလာအရ ရွာသူရွာသားများသည် စဉ်ဆက်မပြတ် ရေရရှိရေး၊ ရေအရည်အသွေးကောင်းမွန်စေရေး စသည်တို့အားရည်ရွယ်၍ ချောင်းနံဘေးနှင့် ရေဝေရေလဲဧရိယာရှိ သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းထားရှိကြပါသည်။ ထို့အပြင် တောင်ကြောတစ်ကြောလုံးရှိ သစ်တောများကိုလည်း ထိန်းသိမ်းထားကြပါသည်။ မေးခွန်းဆန်းစစ်လွှာဖြေဆိုသူများ၏ ပြောကြားချက်အရ တောင်ကြောများရှိ သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းသည် သစ်တောမှာ ပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းရေးကို ပိုမိုအထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရန်အတွက် တောင်ယာမီးရှို့သည့်အခါ အခြားသစ်တောဧရိယာများသို့ မီးမဝင်ရောက်စေရန် မီးတားခြင်းလုပ်ငန်းကို စုပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ရွာမှချမှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် ဂေဟဗေဒရှုထောင့်အရ အလွန်ကောင်းမွန်သော အလေ့အထဆောင်ရွက်ချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းခြင်း

ရွာသူရွာသားများအကြား မြေယာနှင့်ဆက်စပ်သည့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုမှာ အနည်းငယ်မျှသာရှိပြီး ပဋိပက္ခအများစုမှာ လူမှုရေးကိစ္စရပ်များနှင့် ဆက်နွှယ်နေပါသည်။ ရွာတွင် ဖြစ်ပွားသော ပဋိပက္ခများကို မျိုးနွယ်စုများ၏ အကြီးအကဲများ၊ ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီတို့မှ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးကြပါသည်။ ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီကို ရွာအစည်းအဝေးတွင် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြပါသည်။ နစ်နာကြေးပေးလျော်ခြင်း ကိစ္စရပ်များကို ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ပဋိပက္ခ ဖြေရှင်းပေးသူများမှ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။ သစ်တောကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ သစ်တောများအား မီးရှို့ခြင်း၊ တားမြစ်ဧရိယာမှ သစ်ပင်များအားခုတ်လှဲခြင်း ကျူးလွန်သည့် စည်းကမ်းချိုးဖောက်သူများကို ငွေကြေး သို့မဟုတ် အခြားကုန်ပစ္စည်းများအား ဒဏ်ကြေးအဖြစ် ပေးဆောင်စေရန် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီမှ ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။

ပုံ (၃) ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် တောင်ကြောတစ်လျှောက် ထိန်းသိမ်းထားသော သစ်တော

၇ မြေလတ်ရွာတွင် ရင်ဆိုင်နေရသည့် အကြောင်းကိစ္စများ

ရွာသူရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏ ရွာမြေနယ်နိမိတ်အား ဖြတ်ကျော်လျက်ရှိသော ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းနှင့် လျှပ်စစ်ပါဝါလိုင်းများ သွယ်တန်းတည်ဆောက်ထားရှိခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ထွက်ရှိသော သဘာဝဓါတ်ငွေ့များ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တိုက်ရိုက်ပို့ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းကို ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ လျှပ်စစ်ပါဝါလိုင်းကို ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် စတင်သွယ်တန်းခဲ့ပါသည်။ ရွာမြေနယ်နိမိတ်အားဖြတ်ကျော်၍ ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းနှင့် လျှပ်စစ်ပါဝါလိုင်းများ သွယ်တန်းဆောက်လုပ်ထားသည့်အတွက် ကျေးရွာပိုင်သစ်တောဧရိယာများနှင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေများစုစုပေါင်း ၂၂ဧကခန့် ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ မြေယာနှင့် ဥယျာဉ်ခြံသီးပင်စားပင်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းအတွက် ဒေသခံများအား စီမံကိန်းမှ လျော်ကြေးပေးခဲ့ပါသည်။ ဒေသခံပြည်သူ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဧရိယာရှိ သစ်တောများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားခြင်းကိုမူ ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်သူများမှ လျော်ကြေးပေးခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် လျှပ်စစ်ပါဝါလိုင်းစီမံကိန်းမှ ဒေသခံများအား နစ်နာကြေးပေးလျော်ခဲ့ပါသည်။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် စီမံကိန်း၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများမှာ ဒေသခံများအား နစ်နာကြေးပေးလျော်မှုထက်ပင် ပိုမိုများပြားခဲ့ပါသည်။ ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းနှင့် လျှပ်စစ်ပါဝါလိုင်းသွယ်တန်းရန်အတွက် လမ်းဖောက်လုပ်မှုများကြောင့် မြေပြိုမှုများ မကြာခဏဖြစ်ပွားပြီး ဥယျာဉ်ခြံမြေများ၊ စိုက်ပျိုးထားသည့် သီးပင်စားပင်များနှင့် သစ်တောဧရိယာများမှာ အဆက်မပြတ် ပျက်စီးဆုံးရှုံးလျက်ရှိနေပါသည်။

ခါတ်ငွေပိုက်လိုင်းတစ်လျှောက်ရှိ ကျေးရွာများမှာ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်သူများထံမှ နစ်နာကြေးရရှိရန် အတွက် ပိုက်လိုင်းစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် အကူအညီကိုရယူ၍ ကြိုးစားခဲ့ကြပါ သည်။ သို့သော်လည်း နစ်နာဆုံးရှုံးရသည့် ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေရသီးနှံများ၊ သီးပင်စားပင် များအတွက် ကာလတန်ဖိုးထက် အဆမတန်လျော့နည်းသည့် လျော်ကြေးကိုသာ လက်ခံရရှိကြပါသည်။ သစ်တောများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအပေါ် မှီခိုရပ်တည်ရသည့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားဒေသခံများပိုင် မြေယာ များမှာ အစိုးရ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်းများမှဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းများ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

မြေလတ်ရွာတွင်ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခြားကိစ္စရပ်မှာ အဓိကဝင်ငွေရသော သီးပင်စားပင်များ ဖြစ်သည့် လိမ္မော်ပင်၊ မာလကာပင်များ သေကြေပျက်စီးလျက်ရှိနေပြီး ရွာသူရွာသားများ၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ကိုပါ ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားများသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ် ခံနိုင်သည့် ကော်ဖီနှင့် အခြားဝင်ငွေရသီးနှံပင်များကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် လိုက်လျောညီထွေပြောင်းလဲရပ် တည်နိုင်ရန် ကြိုးစားကြရပါသည်။ ထိုသို့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာနှင့် နည်းပညာထောက်ပံ့မှုများ လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ဤဒေသတွင် တရား မဝင်သစ်ခိုးထုတ်ခြင်းသည် ရိုးရာဓလေ့ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဒေသခံရွာသူရွာသားများအတွက် ရိုးရာဓလေ့စည်းကမ်းများမှာ ဥပဒေကဲ့သို့ သက်ရောက်မှုရှိသော်လည်း အခြားဒေသမှ ဝင်ရောက်လာသော ပြင်ပသူစိမ်းများမှာ ရိုးရာ ဓလေ့စည်းကမ်းများအား လေးစားလိုက်နာမှု မရှိကြပေ။

၈ နိဂုံး

မြေလတ်ရွာ၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုတို့မှာ တမူထူးခြားသည့်ပုံစံ ရှိနေပါသည်။ ဒေသခံများတွင် ကိုယ်ပိုင်မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မြေအသုံးချမှုစနစ်တို့ရှိကြပြီး ရိုးရာဓလေ့အရ မျိုးဆက် တစ်ခုမှ နောက်မျိုးဆက်တစ်ခုသို့ လက်ဆင့်ကမ်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြပါသည်။ ယခုအခါ ရွာတွင်း၊ ရွာပြင်မှ တွန်းအားများကြောင့် ဒေသခံတို့၏ မြေယာအသုံးချမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များမှာ အပြောင်းအလဲများစွာ ဖြစ်လာပါသည်။ သို့သော်လည်း ရေဝေရေလဲဧရိယာများအား ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ တောင်ကြောများနှင့် ချောင်းဘေးတစ်လျှောက်ရှိ သစ်တောများအား ထိန်းသိမ်းခြင်း အပါအဝင် ရိုးရာဓလေ့ဥပဒေစည်းမျဉ်းများနှင့် အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ယနေ့ထိတိုင် ထိန်းသိမ်း ထားရှိကြပါသည်။ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေရှာဖွေသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြောင်းလဲလာမှု ကြောင့် အနီးဆုံးမြေပြန့်ဒေသမြို့များမှ ဆန်စပါးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ဝယ်ယူတင်သွားမှုများ ပြုလုပ်လာကြပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ မည်သို့ပင် ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာသော် လည်း မြေယာများမှာ ဒေသခံများရှင်သန်ရပ်တည်နေထိုင်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ်အရေးပါလျက် ရှိပါ သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု ကောင်းမွန်ရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နည်းပညာ များထောက်ပံ့ပေးခြင်းအားဖြင့် ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို မြှင့်တင်ပေး ခြင်းသည် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။

ရိုးရာဓလေ့ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော အလေ့အထများရှိနေပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ရေရှည်တည်တံ့စေရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့လိုက်နာကျင့်သုံးသည့် အလေ့အထများသည် ရေဝေရေလဲဧရိယာများ၊ ချောင်းများနှင့် သစ်တောများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းထားရှိပြီးသားဖြစ်နေပါသည်။ တောင်ကြောများရှိ သစ်တောများ အားထိန်းသိမ်းထားခြင်းသည် သစ်တောများပြန်လည်ဖြစ်ထွန်းလာရေးအတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါသည်။ ဒေသခံများသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းအတွက် မြေယာ အားလုံးကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်းမပြုကြဘဲ ၎င်းတို့အတွက် အရေးပါသည့်သစ်တောများကို ချန်လှပ်၍ ထိန်းသိမ်းထားကြပါသည်။

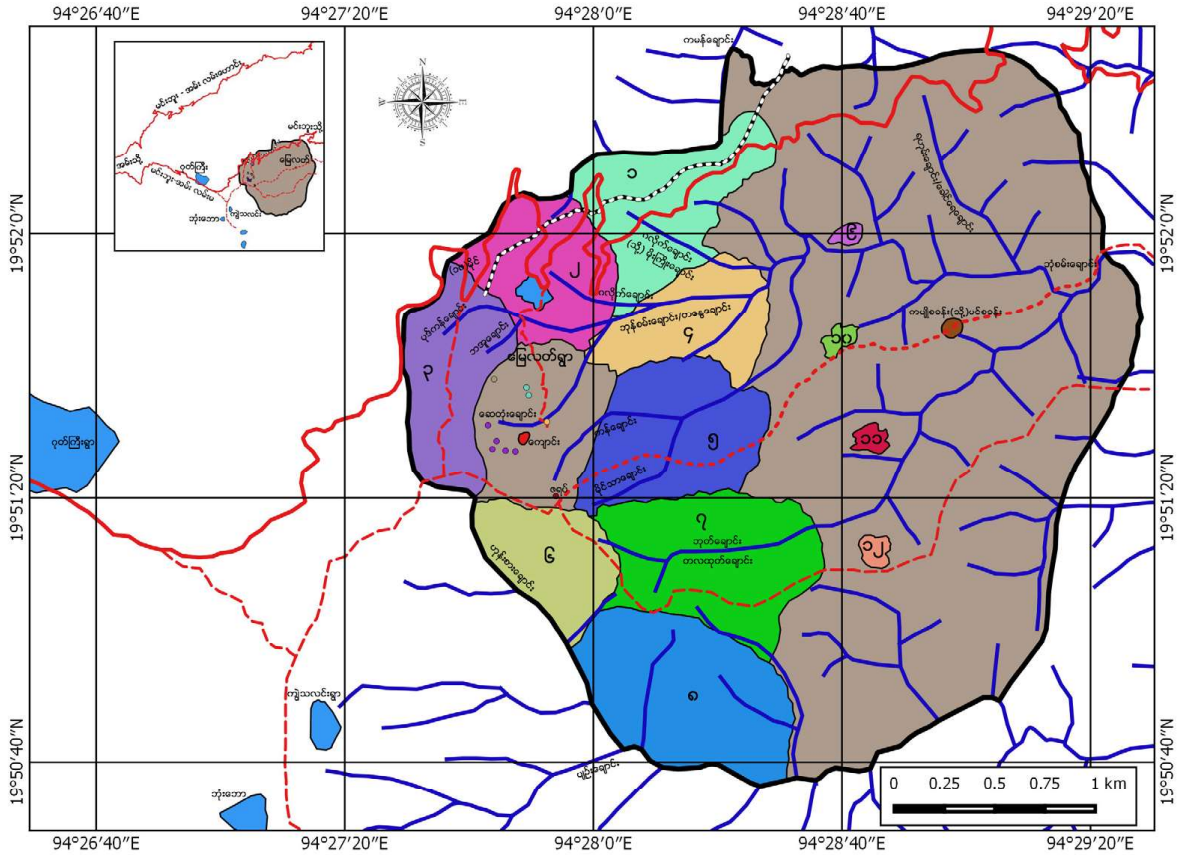
ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်၏ တမူထူးခြားမှုတစ်ရပ်မှာ ဒေသခံများအချင်းချင်း မြေယာခွဲဝေ ခြင်းနှင့် လုပ်အားမျှဝေအသုံးပြုခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့် ပါက ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းတွင် ဒေသခံတို့၏ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုများ အားနည်းလာသည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။ လုပ်အားမျှဝေအသုံးပြုခြင်းကိုမူ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းတွင် ကျင့်သုံးကြဆဲဖြစ်သည်။ ရိုးရာဓလေ့ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်သည် မိသားစုများ၏ လူမှုဘဝဖူလုံရေးကို အလေးထားပါသည်။ အချို့မြေယာကွက် များမှာ ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ်ရှိနေသော်လည်း မိသားစုတိုင်းအတွက် စိုက်ပျိုးမြေအလုံအလောက် ရရှိစေ ရေးနှင့် မြေယာများအပေါ် စုပေါင်းစီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်စေရေးကို အဓိကအထောက်အကူပြုပေးထား ပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်အရ အမျိုးသမီးများ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိကြဘဲ အသုံးပြုခွင့် သာရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိရေးကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်ကို အသိအမှတ်ပြုထားမှုမရှိခြင်းသည် ဒေသခံများ၏ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးနှင့် မြေယာ/သစ်တော စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ရိုးရာ ဓလေ့စည်းမျဉ်းများ ပြဌာန်းသတ်မှတ်သည့် အစဉ်အလာကောင်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးတို့အတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

၉ အကြံပြုချက်များ

- မိသားစုတိုင်း စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရေးအတွက် စုပေါင်းညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် မြေယာမျှဝေသုံးစွဲခြင်းစသည့် ရိုးရာဓလေ့ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှုအစဉ်အလာကောင်းများကို အားပေးထောက်ခံမှု ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဆောင်ရွက်လာစေရန် ဒေသခံများ ဦးဆောင်သော ရိုးရာဓလေ့သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုကို အားပေးထောက်ခံမှု ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။
- ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် ၎င်းတို့ကို နေထိုင်မှုပုံစံကို ပိတ်ပင်တားဆီးဟန့်တားခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ စသည့် အခြေခံလိုအပ်ချက်များကိုသာ ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးသင့်ပါသည်။
- ဒေသခံများပိုင် မြေယာများ၊ ဝင်ငွေရသီးနှံများပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းအတွက် နစ်နာမှုဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားရှိသင့်ပါသည်။
- ဒေသခံများ၏ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်ရေးနှင့် မြေယာတန်ဖိုးများထိန်းထားနိုင်ရေးအတွက် ရိုးရာဓလေ့မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအား နိုင်ငံတော်မြေယာဥပဒေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။

မြေလတ်ရွာ တောင်ယာဟောင်းတည်နေရာပြမြေပုံ

ရည်ညွှန်းချက်		ရေစမ်းပေါက်	
— ရွာနယ်နိမိတ်	၁။ ဂလိုက် (၁၉၉၅)	၆။ တံစာ (၂၀၀၅)	၁။ ရေစမ်းပေါက်
— ရေချင်း	၂။ ဆွမ်းထို (၂၀၀၁)	၇။ သလုထု (၂၀၀၆)	၂။ စေတီတောင်ထိပ်
- - - လမ်း	၃။ ရှေ့ထို (၂၀၀၄)	၈။ ဝံရှောင် (၂၀၀၀)	၃။ သုဿန်
— ကားလမ်းမကြီး	၄။ ရှိုင်းစိုင်း (၂၀၀၂)	၉။ ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂ အခြားတောင်ယာများ	၄။ သုရားကျောင်း
- - - ကတ်စပိုက်လိုင်း	၅။ ခိုင်တိုင် (၂၀၀၃)		
			Datum: WGS84
			Creation Date: Oct 6, 2015
			Data Source: Field Survey

နောက်ဆက်တွဲ

စစ်တမ်းမေးခွန်းလွှာများ

- ၁။ ကျေးရွာအမည်၊ လမ်းအမည်၊ ခရိုင်/မြို့နယ်၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး
- ၂။ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု
- ၃။ မျိုးနွယ်စု/ ဆွေမျိုးစု အရေအတွက်
- ၄။ အိမ်ထောင်စု/ မိသားစု အရေအတွက်
- ၅။ ရွာတည်သည့်နှစ်ကာလ
- ၆။ အနီးဝန်းကျင်ရှိ ကျေးရွာများ အမည်အခြားရွာများ၏ နယ်နိမိတ်များကို အမည်ပေး၍ မိမိတို့ရွာပိုင်နယ်မြေဧရိယာအား သတ်မှတ်ပါ။ အနီးဝန်းကျင်ရှိ ရွာများနှင့် နယ်နိမိတ်များကို စာရင်းပြုစုပါ။
- ၇။ ကျေးရွာပိုင် မြေဧရိယာနယ်နိမိတ်ကို မည်သူက တာဝန်ယူသတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသနည်း။ မည်သည့် နှစ်ကာလက သတ်မှတ်ခဲ့ပါသနည်း။
ကျေးရွာပိုင်နယ်မြေအတွင်းရှိ မြေအသုံးချမှုဧရိယာအမျိုးအစားများအား အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ခြင်း(ပုံကားချပ်များပေါ်တွင် ရွာသူရွာသားများနှင့်အတူတကွ မြေပုံများ ရေးဆွဲပါ)
- ၈။ ကျေးရွာ၌ မည်သည့်မြေယာအမျိုးအစားများ ရှိပါသနည်း။ ဥပမာ-တောင်ပေါ်ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများ၊ ဆည်ရေသွင်းလယ်ကွင်းများ၊ လှေကားထစ်စပါးစိုက်ခင်းများ၊ မိုးရေသောက် စပါးခင်းများ၊ တရားဝင်အမည်ပေါက် သစ်တောအမျိုးအစားများ၊ ဒေသအမည်ပေါက်သစ်တောများ၊ စားကျက်မြေများ၊ ဥယျာဉ်ခြံများ (သစ်သီးဝလံခြံများ)၊ ဝင်ငွေရစိုက်ခင်းများ (ရာဘာ၊ ဆီအုန်း၊ ရောင်းတန်းဝင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်းများ သို့မဟုတ် ပန်းခင်းများ)။
- ၉။ ကျေးရွာပိုင်နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေယာများကို မည်သို့ အတန်းအစားခွဲခြားထားပါသလဲ (ဥပမာ - တောတောင်ရေမြေအလိုက် ဒေသအမည်များဖြင့်)။
- ၁၀။ မည်သည့်သီးနှံများကို တနိုင်တပိုင်စိုက်ပျိုးကြပါသနည်း။ သီးနှံများ တနိုင်တပိုင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် မိသားစုဝမ်းဇူးလုံပါသလား။
- ၁၁။ ဈေးကွက်သို့ရောင်းချရန်အတွက် မည်သည့်သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးကြပါသနည်း။ ဝင်ငွေရရှိပါသလား။
- ၁၂။ နံပါတ် ၁၀တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် အချက်ပါ မိသားစုဝမ်းဇူးလုံရေးအတွက် တနိုင်တပိုင်စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာမှာ မည်မျှကျယ်ဝန်းပါသနည်း။

- ၁၃။ တောင်ပေါ်ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ၁နှစ်လျှင် စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ မည်မျှထားရှိပါသနည်း။ ဖုန်းဆိုးတောဧရိယာ မည်မျှရှိပါသနည်း။ ဖုန်းဆိုးတောအဖြစ် အနားပေးကာလကို မည်မျှထားရှိပါသနည်း။ ရွာသူရွာသားများမှ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများ၏ နယ်နိမိတ်များကို မည်သို့ သတ်မှတ်ထားရှိပါသနည်း။
- ၁၄။ ကျေးရွာပိုင်မြေဧရိယာများအတွက် မြေယာအသုံးချမှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများရေးဆွဲခြင်း၊ မြေပုံများထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးပါသလား။
- ၁၅။ လွန်ခဲ့သော နှစ် ၂၀ကာလအတွင်း အခြားအရပ်မှပြောင်းရွှေ့လာပြီး ရွာတွင် အခြေချနေထိုင်သူများ ရှိခဲ့ပါသလား။ ရှိပါက ၎င်းတို့လိုအပ်သောမြေယာကို မည်သို့ရရှိခဲ့ပါသနည်း။ (မြေယာ ခွဲဝေခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းတို့ကို မည်သူက ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသနည်း။)
- ၁၆။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ စီးပွားရေးကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် အစိုးရမှ ရွာအတွက် မြေယာရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့မှုများ ရှိပါသလား။
- ၁၇။ ၂၀၁၁ခုနှစ်မတိုင်ခင် စစ်တပ် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် ကျေးရွာပိုင်မြေယာများ ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိခဲ့ပါသလား။ ရှိပါက မည်မျှဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသနည်း။ မည်သည့်မြေယာများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသနည်း။ ကျေးရွာပိုင် မြေယာများ၏ လက်ရှိအခြေအနေကို ဆွေးနွေးပေးပါ။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပွိုင့်-ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့ (POINT) နှင့်အတူ ပူးပေါင်းရေးဆွဲထားသော မြေအသုံးချမှုမြေပုံ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မတိုင်မီအထိ ရွာ၏ မြေအသုံးချမှုပြ မြေပုံမရှိခဲ့ပါ။ သို့သော်လည်း ရွာသူရွာသားများမှ ခုတ်စဉ်အလိုက် တောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းတို့အတွက် မြေယာများကို နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ထားရှိပါသည်။